

Loimaan kaupunki

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet

Katja Mäkelä
Rahoitus- ja sijoitussuunnitelma
28.7.2023

Loimaan kaupunki
PL 9, 32201 Loimaa
Ylistaronkatu 36, 32200 Loimaa
Puh. 02 76 110
loimaa.fi
etunimi.sukunimi@loimaa.fi

Käsittely

Johtoryhmä	8.8.2023
Kaupunginhallitus	25.9.2023
Kaupunginvaltuusto	2.10.2023

Sisälllys

1. Rahoitustoiminnan periaatteet ja lähtökohdat	3
2. Rahoitustoiminta	3
2.1. Yleiset periaatteet ja tehtävät	3
2.2. Rahoitustoiminnan periaatteet	3
2.3. Kaupungin myöntämät takaukset ja lainat.....	4
2.4. Kaupungin varainhankinta.....	5
3. Rahoitusriskit ja niiden hallinta	5
3.1. Käytettävät lainainstrumentit	5
3.2. Varainhankinnan riskit.....	5
3.3. Riskien hallintakeinot	6
3.4. Suojaamisen periaatteet	6
3.5. Varainhankinnan ja suojausten raportointi.....	7
4. Sijoitustoiminta	7
4.1. Sijoitustoiminnan periaatteet.....	8
4.1.1. Toimialasijoittamisen ja antolainauksen periaatteet	8
4.1.2. Kassavarojen sijoittamisen periaatteet	8
4.1.3. Lahjoitusvarojen sijoittamiset periaatteet	8
4.2. Sijoitustoiminnan riskienhallinnan ja sijoittamisen ohjaavat linjaukset	8
4.2.1. Sijoitustoiminnan tarkoitus ja tavoitteet.....	9
4.2.2. Sijoitusten allokointi omaisuuslajeittain	9
4.2.3. Sallitut sijoituskohteet.....	9
4.3. Sijoitustoiminnan eettiset periaatteet	11
4.4. Varainhoitajien käyttö	11
4.5. Vastuut ja valtuudet	11
4.6. Sijoitustoiminnan raportointi	11
5. Periaatteiden voimaantulo ja päivittäminen	11

1. Rahoitustoiminnan periaatteet ja lähtökohdat

Kaupunginvaltuuston tehtäviin kuuluu kuntalain 410/2015 § 14 mukaisesti varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista päättäminen. Valtuuston tulee ottaa kantaa siihen, missä tehtävissä ja hankkeissa kunta on mukana omistajana ja sijoittajana sekä valvoa, että kunnan pääoma on tehokkaassa, kunnan tavoitteita tukevassa käytössä.

Kaupungin rahoitustoiminnan ohjaus tapahtuu rahoituspolitiikalla, jossa on määritelty toimintaa koskevat tavoitteet, vastuut, valtuudet. Rahoituspolitiikalla pyritään säätelemään rahoitukseen ja sijoituksiin liittyvää riskinottoa ja selkeyttämään riskinottovaltuuksia.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan riskien hallinnassa on tärkeää tunnistaa oleelliset riskit kaupungin kannalta, määritellä riskirajat sekä parantaa ennakointikykyä. Tämän lisäksi konkreettisten toimenpiteiden seuranta ja valvonta on tärkeää. Pitkän aikavälin tavoite on riskit huomioon ottava rahoituksen optimointi sekä talouden tasapaino ja markkinaheilahtelujen vaikutusten vähentäminen.

Vaikka hankintalaki ei sinänsä velvoita kilpailuttamaan rahoituksen hankintaa, kaupunki kilpailuttaa markkinoilla kaikki merkittävät rahoitustarpeensa. Kaupungin tavoitteena rahoituksen järjestämisessä on riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palvelutarjoajiin nähden.

2. Rahoitustoiminta

2.1. Yleiset periaatteet ja tehtävät

Loimaan kaupungin 12.6.2023 kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön (Luku 7 talouden hoito, jonka 68 § rahatoimen hoito) mukaan:

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja tai hänen määräämänsä.

2.2. Rahoitustoiminnan periaatteet

Rahoitus voidaan jaotella lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikainen alle vuoden mittainen rahoituksen turvaamiseksi kaupungilla voi olla käytössään konsernitili luottolimiitillä sekä kuntatodistusohjelmat yhteistyöpankkien kanssa. Pitkäaikaiseen rahoitukseen käytettäviä perusinstrumentteja ovat velkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat sekä leasingrahoitus. Valtuuston talousarvion yhteydessä päättämien talousarviolainojen

osalta pääpaino tulee olla pitkissä maturiteeteissa. Kaupungilla tulee olla johdannaisyleissopimukset kaikkien yhteistyöpankkien kanssa. Johdannaisyleissopimukset liittyvät lainasalkun suojaamista koskeviin toimenpiteisiin.

Lyhytaikainen rahoitus

- luottolimitit
- kuntatodistukset
- konsernitili

Pitkäaikainen rahoitus

- velkakirjalainat
- joukkovelkakirjalainat
- leasing-rahoitus

Omistajaohjauksen periaatteellisten linjausten avulla ohjataan taloushallinnon toimintaa.

- kokonaisvastuu kunnan rahoitustoiminnasta
- rahoitusmarkkinoiden kontaktien koordinointi
- tehtyjen laina- ja suojauspäätösten toteutus operatiivisella tasolla
- kaupungin rahoituksellisen aseman kehittymisen ja tehtyjen rahoituspäätösten raportointi
- kassavarojen lyhytaikainen sijoittaminen likvideihin, turvallisiin sijoituskohteisiin

2.3. Kaupungin myöntämät takaukset ja lainat

Kaupungin myöntäessä takauksia ja lainoja, sen tulee huomioida niiden myöntämiseen liittyvät Kuntalain ja valtioneuvoston asetuksen mukaiset määräykset.

Kuntalaki 129§

Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetystä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, joka liittyy sen liikuntalain (390/2015), kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (728/1992), museolain (729/1992), teatteri- ja orkesterilain (730/1992) tai nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen.

Takauksen ja muun vakuuden antamisen edellytyksistä on kuitenkin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluvelvoitteeseen.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään

Em. sopimuksen 107 artiklan mukaiset tukitoimenpiteen tunnusmerkit täyttyvät kun:

1. Julkisia varoja kanavoidaan julkisiin tai yksityisiin yrityksiin.
2. Toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tuensaajaa.
3. Etu on valikoiva, eli se kohdistuu vain tiettyihin yrityksiin.
4. Toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kaikkien edellä kuvattujen edellytysten tulee täyttyä, jotta artiklaa 107 sovelletaan.

Artiklassa 108 kerrotaan, että komissio voi säätää tukimuodoista, jotka eivät ole valtiontukea. Esim. yksittäinen takaus ei ole valtiontukea, kun:

- lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
- takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asian mukaisesti
- takaus ei kata enempää kuin 80% lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
- takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

Kaikkien mainittujen edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus ole valtiontukea.

2.4. Kaupungin varainhankinta

Kaupungin rahoituslähteitä ovat verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot sekä vieraan pääoman ehtoinen rahoitus. Tuloilla katetaan kunnan käyttömenot, investoinnit ja lainanhoitomenot. Tavoitteena on, että velkaa käytetään lähinnä vain kunnan pitkän tähtäimen taloutta tukevien investointien (kunnan elinvoiman ja tulojen lisääminen, kustannusten pienentäminen ja tuottavuuden parantaminen) rahoittamiseen.

3. Rahoitusriskit ja niiden hallinta

Kaupungin rahoitustoimintaa on hoidettava aktiivisesti. Tällä pyritään pitämään rahoituksen kokonaiskustannukset mahdollisimman alhaisina. Rahoituskustannusten minimoimisen lisäksi rahoitusriskien ennakointi ja hallinta ovat keskeisiä tavoitteita. Rahoitusrakenteen suhteen hajautus kiinteä ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin markkinatilanne huomioiden on oleellista, jonka lisäksi lainojen suojaamiseen liittyviä instrumentteja käytetään lainasalkun riskienhallintaan tarvittaessa.

3.1. Käytettävät lainainstrumentit

Vieraan pääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikainen rahoitus käsittää alle vuoden pituiset lainat, kaikki tätä pidemmät lainat ovat pitkäaikaisia. Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kaupungin rahoituksen riittävyys muuttuvissa olosuhteissa.

Sitoutuminen pitkiin laina-aikoihin ja kiinteisiin korkoihin vähentää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista, mutta samalla se myös heikentää mahdollisuuksia hyötyä alhaisista lyhytaikaisista koroista tai markkinakorkojen laskusta. Sitoutuminen lyhyisiin laina-aikoihin ja muuttuviin korkoihin lisää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista ja kasvattaa korko- ja jälleen rahoitusriskiä, mutta samalla parantaa mahdollisuuksia hyötyä korkojen laskusta.

Kaupungin lyhytaikaisen vieraan pääoman hankintaan käytetään ensisijaisesti kuntatodistuksia. Kuntatodistukset ovat velkasitoumuksia, jotka kaupunki on laskenut liikkeelle. Ennen kuntatodistusten liikkeelle laskua, kaupunki tekee kuntatodistusohjelman erikseen kunkin rahoituslaitoksen kanssa. Kaupungin on mahdollista käyttää lyhytaikaiseen lainanottoon myös alle vuoden pituisia velkakirjoja tai pankkien luotto- tai tililimiittejä.

Kaupungin pitkäaikainen vieraan pääoman hankinta järjestetään ensisijaisesti velkakirjalainoilla. Myös leasingrahoitusta ja joukkovelkakirjalainoja voidaan käyttää velkakirjalainojen sijaan. Leasingrahoitusta voidaan käyttää lähinnä irtaimistohankintoihin ja erillisiin elinkaarimallilla tehtäviin rakennushankkeisiin.

3.2. Varainhankinnan riskit

Varainhankinnan riskit ovat rahan hintaan liittyviä (hintariski), markkinoiden ja lainsäädännön muutosten aiheuttamia rahan saatavuuteen liittyviä (saatavuusriski) ja erääntyvien lainojen uudelleen rahoittamiseen liittyviä (jälleen rahoitusriski) sekä valuuttojen välisestä arvomuutoksista aiheutuvia vaikutuksia (valuuttariski).

Hintariski muodostuu rahan hinnasta eli korosta ja riskilisästä eli lainan marginaalista. Rahan kokonaishintaan vaikuttavat merkittävästi yleinen taloudellinen tilanne, pankkijärjestelmän tilanne ja rahoitusmarkkinoiden toimivuus. Korkoriskiä syntyy, kun markkinakorkojen ja korkomarginaalien muutokset vaikuttavat kaupungin rahoituskustannuksiin.

Saatavuusriski muodostuu talous- ja markkinatilanteen aiheuttamista rahan saatavuusvaihteluista. Huonossa markkinatilanteessa saatavuus vaikeutuu, jolla on vaikutusta toteutuvaan laina-aikajakaumaan. Saatavuusriski realisoituu pitkäaikaisen rahoituksen hinnan noustessa ja rahoituksen saatavuuden heikentyessä.

Jälleen rahoitusriski liittyy erääntyvään rahoitukseen, joka on rahoitettava vieraalla pääomalla edelleen. Jälleen rahoitusriski sisältää edellä mainitut hinta- ja saatavuusriskit. Jälleen rahoitusriski realisoituu esimerkiksi tilanteissa, joissa investoinnin kesto on pidempi kuin laina-aika. Lyhyt rahoitus on edullisempaa kuin pitkä, mutta sisältää suuremman jälleen rahoitusriskin.

Maksuvalmiusriski on uhka siitä, että omat varat yhdistettynä tuleviin lisärahoitusmahdollisuuksiin eivät riitä tuleviin menoihin ja uhkana on maksukyvyttömyys.

Valuutariskille altistuvat erityisesti yritykset, jotka harjoittavat ulkomaankauppaa ja saavat tuloja sekä maksavat ostoja eri valuutoissa. Valuuttariskit koskevat myös ulkomaan valuutalla tehtyjä sijoituksia sekä valuuttamääräisiä lainoja.

3.3. Riskien hallintakeinot

Rahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan. Riskienhallinta ja sen keinot ovat tasapainottelua tavoitellun lainarahoituksen hinnan ja riskien välillä. Luottokelpoisuudella on myös merkitystä varainhankinnan riskeiltä suojautumisessa.

Hintariskiä hallitaan laina-aikajakaumalla ja suojauksilla eli johdannaissojimuksilla. Laina-aikajakaumalla tavoitellaan lainojen tasaista erääntymistä, jolloin myös jälleen rahoitusriski pienenee. Korkoriskiä hallitaan hajauttamalla lainasalkkua kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin, laina-aikajakaumalla sekä korkosuojauksilla. Suojauksilla voidaan hallita tai poistaa esimerkiksi korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Vaihtuvakorkoinen laina voidaan suojaussopimuksella muuttaa kiinteäkorkoiseksi, jolloin korkokustannusten ennakoitavuus paranee. Suojaussopimus on erillinen sopimus, jolla suojataan yksi tai useampi laina.

Saatavuusriskiä hallitaan rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti hyödyntämällä. Jälleen rahoitusriskiä ja maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, laina-aikoja hajauttamalla ja pidentämällä. Pitkät laina-ajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta, mutta nostavat kustannuksia, joten optimaalinen rahoitus rakentuu edullisemmasta lyhytaikaisesta ja kalliimmasta pitkäaikaisesta rahoituksesta.

Keskeinen rahoitusriskin hallintakeino on investointitason mitoittaminen kunnan tulorahoitusta vastaavaksi sekä kunnan velkaantumistasen rajoittaminen.

Jälleen rahoitusriskiä jää kuitenkin aina avoimeksi, eikä sitä ole taloudellisesti järkevää poistaa kokonaan. Pelkästään pitkän rahoituskannan ylläpitäminen on kustannuksiltaan kallista. Avoin jälleen rahoitusriski pidetään sellaisella tasolla, joka pystytään hallitsemaan.

3.4. Suojaamisen periaatteet

Varainhankintaa liittyvien riskien minimoimiseksi Loimaan kaupunki noudattaa varainhankinnassaan seuraavia periaatteita:

Lainasalkun tavoitejakauma ja keskimääräinen laina-aika:

Tavoitteena on, että lainat jakautuvat lyhyt- ja pitkäaikaisiin lainoihin siten, että korkotason ollessa alhaalla tavoitellaan lainojen pidempää duraatiota (keskimääräinen juoksuaika) ja päinvastoin korkotason ollessa ylhäällä pyritään lyhyempään lainojen duraatioon (keskimääräiseen juoksuaikaan).

Kaupungin tavoitteena on yleisesti hankkia pitkäaikaista rahoitusta koska kaupungin investoinnit ovat pitkäaikaisia ja mahdollistavat vakaan ja pitkän rahoituskannan sekä turvaavat investointien rahoituksen yli suhdannesyörien.

Johdannaisopimukset: Markkinakorkoihin liittyvää riskiä pienentääkseen Loimaan kaupunki käyttää koronvaihtosopimuksia ja korko-optiosopimuksia. Suojausista tehtäessä huomioidaan lainasalkun tuleva lainakanta.

Lainasalkun suojausaste:

Suojausasteella tarkoitetaan kiinteäkorkoisten lainojen osuutta lainasalkusta. Suojatuksi katsotut lainat voivat olla kiinteäkorkoisia lainoja tai vaihtuvakorkoisia lainoja, jotka ovat muutettu johdannaisinstrumenteilla kiinteiksi.

Loimaan kaupungin lainasalkun suoja-asteen tulee olla 40 % - 80 % välillä seuraavien kolmen vuoden aikana. 20-60 % vuosina 4-6 ja siitä eteenpäin 0-40 %. Suojaukset suhteutetaan aina ennustettuun lainakantaa, ei ainoastaan nykyisiin lainoihin. Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa kaupungin korkonäkemyks ja tilanne markkinoilla. Suojausastetta muutetaan markkinatilanteen mukaisesti.

Matalasuhdanteen aikana tulee kunnan lisätä asteittain lainasalkun suojausastetta ennen todennäköistä korkojen nousua. Noususuhdanteessa suositaan pitkien suojauksien sijaan suojauksissa korkokattoa, jolla estetään korkokulujen kasvaminen liian suureksi. Korkeasuhdanteen aikana ei oteta kiinteäkorkoisia pitkiä luottoja, vaan suositaan lyhyitä luottoja ja korkokattoa. Laskusuhdanteen aikana pyritään vähentämään suojausten tekoa ja alennetaan lainasalkun suojausastetta.

Valuuttojen käyttö:

Valuuttariskiä hallitaan keskittymällä varainhankinnassa sekä sijoituksissa euromääräisiin sijoitus- ja velkainstrumentteihin. Loimaan kaupunki ei ota varainhankinnassaan valuuttariskiä.

3.5. Varainhankinnan ja suojausten raportointi

Varainhankinnasta raportoidaan talousraportoinnin yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle.

Kattavampi katsaus varainhankinnasta ja suojauksista annetaan kaupunginhallitukselle kaksi kertaa ja valtuustolle kerran vuodessa.

Kattavampi katsaus sisältää seuraavat tarkastelut:

- laina-aikajakauman
- lainakannan ja muutokset
- lainojen keskikoron
- suojaustilanteen
- arvion nostettavista lainoista
- markkinakatsauksen

4. Sijoitustoiminta

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto päättää kaupungin sijoitustoiminnan perusteista. Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista ja kassavarojen sijoittamista. Tämän lisäksi kaupungilla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjavaroja.

Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän sijoitustoiminnan perusteista päättäminen -ohjeen (2016) mukaan kunnan sijoitustoiminnan tulee lähtökohtaisesti olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sijoitusten hoidosta syntyvien kustannusten sekä inflaation ylittävää tuottoa. Sijoitusten tuoton tulisi siis kattaa

myös sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen.

Maksuvalmiussuunnitelmalla arvioidaan sijoituksiin käytettävissä oleva rahamäärä ja sijoitusaika. Suunnittelun tarve syntyy kassatulojen ja -menojen eriaikaisesta kertymästä. Sijoitusten likvidiys turvataan instrumenttien jälkimarkkinakelpoisuudella.

4.1. Sijoitustoiminnan periaatteet

4.1.1. Toimialasijoittamisen ja antolainauksen periaatteet

Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kaupungin tehtäviin kuuluvia päämääriä kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kunnan tai seutukunnan alueella. Tähän kuuluvat sijoitukset, joiden tarkoituksena on tukea elinkeinotoimintaa kunnissa. Toimialasijoittamista voidaan tehdä pääomasijoituksin osakepääomaan tai antamalla antolainoja.

Toimialasijoittamisesta päätetään vuosittain talousarviossa tai valtuuston erikseen tekemän sijoituspäätöksen yhteydessä. Loimaan kaupunki voi tehdä ainoastaan toimialasijoituksia, jotka tukevat kaupungin tehtäviä ja päämääriä. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä tulee huolehtia toimialasijoituksen riskienarvioinnista.

Toimialasijoituksissa kaupungin tulee huolehtia, että toimintaan sijoitettu pääoma on turvattu ja kaupungilla on sijoitettuun pääomaan nähden riittävät vaikutusmahdollisuudet sijoitetussa yhtiössä esimerkiksi määräys- tai päätäntävällän osalta. Toimialaan liittyvät rahoitukset on mahdollista toteuttaa myös lainanotolla.

Toimialasijoittamisen periaatteita sovelletaan näin myös kunnan antolainaukseen. Kaupunki perii antolainoista normaalin markkinatilanteen mukaiseen koron, joka on vähintään korko, jonka kaupunki itse joutuu maksamaan.

4.1.2. Kassavarojen sijoittamisen periaatteet

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassavaroja. Kassavarojen hallinnan lähtökohtana on maksuvalmiuden pitäminen hyvänä ja maksuliikennevarojen pitäminen riittävän suuruisena niin, että kaupunki kykenee suoriutumaan lyhytaikaisista velvoitteistaan, joita ovat muun muassa kassasta tehtävät maksut ja lainojen lyhennykset.

Maksuliikennevarojen sijoitukset ovat lyhytaikaisia, alle vuoden mittaisia, sijoituksia. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttöileillä olevat varat sekä käteisvarat.

Kassavarojen sijoittaminen on lähtökohtaisesti pitkäaikaista, yli vuoden kestävä, sijoittamista. Kassavaroja ovat rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon.

Kassavarojen sijoituskohteet ja -palvelut on kilpailutettava silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus.

4.1.3. Lahjoitusvarojen sijoittamisen periaatteet

Lahjoitusvarat voivat olla kiinteää omaisuutta, arvopapereita, osuuksia, rahaa, pankkisaamia tai muuta irtainta omaisuutta. Lahjoitusvarojen käyttöä ohjaavat näihin liittyvät lahjakirjojen tai testamenttien ehdot. Mikäli käyttöön liittyviä ehtoja ei ole, kaupunki hoitaa varoja huolellisesti, parhaalla mahdollisella tavalla.

Lahjoitusvarojen käyttöä voivat ohjata myös Valtionkonttorin päätöksestä ilmenevät omaisuuden käyttötarkoitukset.

4.2. Sijoitustoiminnan riskienhallinnan ja sijoittamisen ohjaavat linjaukset

Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, riittävän suurilla ja likvideillä kassavaroilla, tili- ja lainalimiiteillä sekä kuntatodistusohjelmilla. Lisäksi maksuvalmiusriskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset ajallisesti ja määrällisesti sekä kohdentamalla sijoitukset jälkimarkkinakelpoisiin sijoituksiin.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa riskiä, jonka realisoituessa kaupunki ei saa täysimääräisesti takaisin sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimusta asetettaessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten aiheuttamaa muutosta sijoituksen tuotossa tai arvoon. Korkosijoitusten markkinariskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset ajallisesti sekä korkoperiodin mukaan.

Valuuttariski liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariskiä hallitaan rajaamalla muiden kuin euromääräisten sijoitusten osuus sijoitusten määrästä tai valitsemalla valuuttariskiltä suojattuja sijoitusinstrumentteja.

4.2.1. Sijoitustoiminnan tarkoitus ja tavoitteet

Sijoitustoiminnalla pyritään varautumaan kaupungin pitkän aikavälin toimintaedellytysten turvaamiseen.

Tavoitteet

Tuottotavoite:

Sijoitustoiminnan pitkän aikavälin keskimääräiseksi vuotuiseksi tuottotavoitteeksi määritellään vähintään sijoitusten hoidosta syntyvien kustannusten ja inflaation ylittävää reaalityttöä. Lyhyellä aikavälillä tuotto voi poiketa tavoitellusta tuotosta. Tuottoa arvioidaan kokonaistuotona, joka tarkoittaa sijoituskohteiden arvomuutoksen, sijoituskohteista saatavan koron, osingon tai muun maksettavan kassavirran summaa vähennettynä varainhoidon kuluilla.

Sijoitusaika:

Sijoitustoiminta on pitkäjänteistä ja sijoitukset eri instrumentteihin pyritään tekemään pitkäaikaisina sijoituksina.

Kassavirtatavoite:

Sijoituksista ei ole tarpeen saada säännöllistä kassavirtaa.

Sijoitusvaihtoehdot ja sijoitusten allokointi:

Päivittäisen maksuliikenteen hoidossa mahdolliset ylijäävät varat sijoitetaan kassanhallinnan kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla huomioon ottaen sijoitusten likvidisyys, luottokelpoisuus ja tuotto.

4.2.2. Sijoitusten allokointi omaisuuslajeittain

Sijoitussalkulle määritellään tuottotavoitteen sekä hyväksytyn riskitason perusteella neutraaliallokaatio. Eri omaisuuslajeista koostuvan sijoitussalkun neutraaliallokaatiosta saadaan sallitut vaihteluvälit.

Allokaatio on sellainen sijoitusten jakauma, jossa kaupungin sijoitusten tuotto-riskisuhteen oletetaan olevan optimissaan pitkällä aikavälillä sijoitustoiminnan tavoitteet huomioiden. Allokaation vaihteluväli mahdollistaa aktiivisen toiminnan silloin kun markkinatilanteet vaihtelevat.

Poikkeuksellisessa markkinatilanteessa voidaan tässä sijoitussuunnitelmassa määritellyistä rajoista poiketa riskin vähentämiseksi. Kaupunginhallitusta tulee informoida poikkeamasta ilman tarpeetonta viivettä. Sijoitussalkun neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit määritellään seuraavasti.

Omaisuuslaji	Neutraali allokaatio	Vaihteluväli
Korot	15 %	10 - 60 %
Osakkeet	60 %	20 - 70 %
Vaihtoehtoiset	25 %	20 - 40 %

4.2.3. Sallitut sijoituskohteet

Käteisvarat ja niihin rinnastettavat sijoitukset

- Pankkitilit ja -talletukset

- Rahamarkkinarahastot

Korkosijoitukset

Korkosijoitukset voidaan toteuttaa joko suorina sijoituksina tai rahastosijoituksina. Sijoituskohteita voivat olla:

- Suomen valtion ja muiden EMU-alueen valtioiden liikkeelle laskemat euromääräiset lainat
- Eurooppalaisten yritysten liikkeelle laskemat lainat (Investment Grade ja High Yield)
- Kehittyvien markkinoiden lainat rahastomuotoisena
- Erityisestä syystä myös kotimaiset luokittelemattomat yrityslainat

Osakesijoitukset

- Osakesijoitukset toteutetaan rahastomuotoisina
- Kotimaisiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin sijoitukset voidaan tehdä myös suorina.

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Vaihtoehtoiset sijoitukset toteutetaan rahastomuotoisina tai voitonjakolainarakenteella. Sijoituskohteita voi olla esimerkiksi

- Kiinteistöt
- Metsä
- Infrastruktuurisijoitukset
- Raaka-aineet
- Pääomasijoittaminen (Private Equity)
- Yksityiset lainat (Private Debt)

Valuuttasijoitukset

- Ei suoria valuuttasijoituksia.
- Ei erillistä valuuttanäkemyksiä, näkemys valuuttoihin otetaan osana kokonaisnäkemyksiä.

Johdannaiset

- Ei suoria sijoituksia johdannaisiin, sijoituskohteena olevat rahastot voivat sijoittaa johdannaisiin säännöissään määritellyllä tavalla.

Kiinteistösijoitustoiminta

Kaupunki harjoittaa kiinteistösijoitustoimintaa.

Kiinteistösijoitukset tehdään suorina sijoituksina Loimaalla sijaitseviin toimitiloihin. Tilat voivat olla joko kiinteistöjä, huoneistoja tai osuuksia näistä. Etusijalla on sijoittaminen uudishankkeisiin. Sijoituksia tehtäessä huomioidaan vuokrasopimukset, oletettu käyttöaste vuokrasopimuksen päätyttyä, kunto, peruskorjaustarpeet ja tuotto. Yksittäisistä kiinteistösijoituksista (ostoista ja myynneistä) päättää kaupunginhallitus.

4.3. Sijoitustoiminnan eettiset periaatteet

Eettisen eli vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamisen tavoitteena on, että taloudellisten tekijöiden lisäksi huomioidaan ympäristövastuuseen (mm. vähähiilisyys), yhteiskuntavastuuseen ja hallintotapaan liittyvät asiat (ESG-asiat = Environment, Social ja Government). Sijoituskohteen toimiala tai toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin tehtävien ja toimintaperiaatteiden kanssa. Sijoituskohteen eettisyys ja vastuullisuus arvioidaan mahdollisuuksien mukaan ennen sijoituksen tekemistä. Sijoituskohteen valinnassa käytetään taloudellisten perusteiden lisäksi ns. negatiivista arvottamista ja ns. positiivista arvottamista sekä paras luokassaan -menetelmää. Lisäksi apuna voidaan käyttää eettisiä sijoitusindeksejä.

4.4. Varainhoitajien käyttö

Varoja sijoitettaessa voidaan käyttää varainhoitajien palveluja. Kaupunki voi antaa varojen hoidon yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Kaupunki voi tehdä myös erillisiä rahastosijoituksia.

Varainhoitopalvelut kilpailutetaan tarvittaessa.

4.5. Vastuut ja valtuudet

Sijoitustoiminnan periaatteet: kaupunginvaltuusto Varainhoito- ja muut sopimukset: talousjohtaja tai määräämänsä Sijoitussuunnitelman toimeenpano hyväksytyin sijoitusallokaation mukaisesti: talousjohtaja tai määräämänsä.

4.6. Sijoitustoiminnan raportointi

Kaupungin sijoitustoiminnasta raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle vähintään kaksi kertaa ja kaupunginvaltuustolle vähintään kerran vuodessa sekä lisäksi erikseen tarpeen vaatiessa.

5. Periaatteiden voimaantulo ja päivittäminen

Nämä periaatteet tulevat voimaan 2.10.2023 kaupunginvaltuuston hyväksymisestä lukien. Rahoitus ja sijoitustoiminnan periaatteet päivitetään tarvittaessa.